

THẸN

Tác giả cho biết bà họ Nguyễn. Bút hiệu Đoàn Thị do họ chồng ghép với cái tên lót dành cho phụ nữ rất Việt Nam thời xưa, hiện làm việc trong một văn phòng thiết kế công chánh. Đoàn Thị chỉ mới tham gia Viết Về Nước Mỹ từ tháng Ba 2010, nhưng cho thấy có sức viết mạnh mẽ. Các bài viết của cô thường đề cập những đề tài rất Mỹ, nhưng tác giả là cư dân Paris. Sau đây là bài viết mới nhất dành cho mùa Thanksgiving đang tới.

Ai sang đây cũng phải thích ứng với cuộc sống tại chỗ, ban đầu mua cái gì cũng quy ra tiền đồng VN, ăn trái chuối muốn nghẹn họng, nuốt vào nghe chan chát, người ta nói ăn chuối nhuận trường, nhưng cái giá quy đổi trong chớp nhoáng khiến trái chuối vón lại, nằm ỳ trong ruột tọng không tài nào "nhận" được. Dư âm những ngày khắc khổ đọng lại, lắng sâu trong tâm tưởng, hội chứng đêm Sài Gòn ngày Cali còn bàng bạc đầu đó, phải mất vài tháng hoặc cả năm sau dân ta mới hoàn hồn. Giời ạ thiên đàng hạ giới xem ra vẫn chưa phải là thiên đàng, ngoài chuyện đi đứng ăn không phải trình báo địa phương, tự do suy tư làm việc... cuộc sống bắt đầu từ con số không. Học chữ, học nghề, tìm việc làm, chuyện nhỏ, đã sống với Sài Gòn đoạt cúp (cúp điện, nước, gạo, thịt... và cúp tự do), chùng đó việc ăn nhằm gì, cái làm cho thiên đàng ta vừa bước vào khiến ta hụt hẫng là "hậu sự" còn lại bên nhà, nhiều khê lắm. Cái "rờ mọt" nơi chôn nhau cắt rốn nặng hay nhẹ tùy vào hoàn cảnh từng người, on trời biển công cha nghĩa mẹ làm sao đong đếm được, bố mẹ mất đi rồi vẫn còn anh em, các cháu....

Chị đến Mỹ mới vài năm mẹ mất, những năm đầu vất vả, chị có gửi về cho cụ được bao nhiêu đâu, mấy khúc vải, vài túi nho khô, kẹo chocolat... cụ gọi các cháu vào chia gần hết phần quà, chỉ nhai vài hạt nho nhìn các cháu mà vui. Chị giống cụ ở chỗ yêu đến mù quáng, cả đời cụ khổ vì anh hai, nát rượu vô công rồi nghề, lúc còn sống cụ đong từng lon gạo đưa sang nhà anh để vợ anh nấu cơm, tiền chị gửi về cụ nhìn ra một ít rót vào túi anh, mặc dù anh có công ăn việc làm và phần viện trợ của anh. Đâu đã hết nợ, ngoài anh hai, còn hai cô em với đàn cháu năm đứa, cô Hà góa bụa "single mom", cô Ngà ba đời chồng bốn đứa con, ba ông việt kiều tại chỗ "tàng hình" biệt tăm nên bên nhà hay gọi qua bắt từ để xin tiền đóng học phí cho các cháu.

Chuyện gửi tiền về VN, chuyện dài không đoạn kết, hệ thống chuyển tiền nhanh như chớp xuất hiện để giúp người "hoạn nạn" bên nhà, lệ phí hai hay ba phần trăm, nhắc điện thoại lên, gác điện thoại xuống là bên đó có người đến tận nhà giao tiền ngay. Ôi tiền ân tình, tiền "nghĩa vụ" đối với lương tâm, tiền viện trợ không bồi hoàn, thiên hình vạn

trạng, có người ác mồm bảo đó là tiền "hụi chết", tiền gì thì tiền cũng chỉ là cái vỏ bọc tình cảm của "kẻ ở miền xa" luôn hướng về quê nhà.

Hơn chục năm nay chị chuyên tâm lo cho tương lai thằng cu Thuận, tội nghiệp mồ côi cha, chị chu cấp hàng tháng để hai mẹ con cô Hà có cuộc sống thoải mái. Sau khi đậu tú tài, học phí của cu Thuận tăng theo hệ số bình phương, đại học tư bên nhà thu học phí theo tiêu chuẩn "nước ngoài", tính theo giá dollar, tiền sinh sống, tiền ăn chơi... chi phí trọn gói 2 trong 1 của hai mẹ con cô Hà tính ra vài ngàn một năm.

Ngán nhất là mấy cú điện thoại của cô Ngà, toàn là những "cú sốc" bạc ngàn, thua canh bạc tứ sắc, cô cầm búng nó tờ hộ khẩu, thằng út của cô vừa lên sáu không vào mẫu giáo được vì thiếu hộ khẩu, tiền chuộc hai ngàn dollars. Chị sợ cháu mình mù chữ, đành gửi về số tiền theo yêu cầu, vậy là ngân sách viện trợ năm nay "vượt chỉ tiêu". Buồn quá chị trộm nghĩ, có thể Chúa phạt chị từ lâu đã "xù tiền" đóng góp giúp nhà thờ trang trải chi phí điện nước tu sửa phòng ốc, đúng là nghĩ quẩn, Chúa nhân từ đời nào lại phạt người tốt bụng như chị.

Xét cho cùng trong thánh kinh cũng như trong kinh phật, bên nào cũng bảo người ta làm việc thiện để tích đức, nhưng trong kinh sử chưa có đoạn nào dạy chúng ta chỉ làm việc thiện trong gia đình mình thôi, như trường hợp của chị. Nếu ai cũng làm phúc trong "nội thất" như chị, mấy cái hội từ thiện như chữ thập đỏ, viện mồ côi... đã lặn cổ chết từ lâu rồi, bởi vậy đạo với đời tuy gần... mà xa.

Bên nhà khen chị viện trợ như thế phúc đức gấp vạn lần đi hành hương thánh địa Gierusalem, hay sang Ấn Độ lội sông Gange, hoặc đi mấy vòng cái tháp La Mecque tận bên xứ Ả Rập.

Hơn hai mươi năm là cư dân Cali, chị chưa đi đâu xa ngoài cái chợ Little Sài Gòn mỗi lần xuống Los chơi, nhìn cái bảng Hollywood xa xa trên đồi mát lòng mát dạ vô cùng, điều đó nhắc nhở chị đang ở trên đất Mỹ, dù chị có phải cày hai jobs, bên này hơn bên nhà ở chỗ ai có nhu cầu kiếm tiền tha hồ "cày". Trong giấc ngủ chị thấy cái bảng Hollywood sáng rực một góc mơ, sáng ra chị tiêng tiếc, giá chị vào thử Hollywood Studio xem sao, trăng sao gì, vào đấy lại tốn tiền, tiền đó để gửi về VN giúp anh em.

Tội nghiệp chị chưa biết Đà Lạt, Nha Trang, Cần Thơ, Sa Đéc ra sao, vì mỗi lần về thăm nhà anh em thì nhau "gặp nạn", người ốm trầm trọng, hay bị mất cửa, kẻ tróc mái nhà, số tiền mang về bao giờ cũng thiếu hụt. Quay về thiên đàng xứ mẽo, chị làm over time bù vào lỗ trống anh em bên nhà đục khoét để thử sức làm việc của chị.

Bạn bè khỏe đi chơi đó đây, như đi Cruise, tour Âu Châu... chị rùng mình, thiên hạ ăn gì mà gan đến thế, chị chịu thua, chị ngại tiêu tiền cho riêng mình lắm, chị tuổi tuất, nhưng

cầm tinh con trâu, cày từ VN sang tới Mỹ, bên ni chị cày bạo hơn bên nó, tội nghiệp VN nghèo quá làm gì có ruộng mà cày như xứ Mỹ bao la này.

Ở đây chị mới đi đến cầu Golden Gate, bạn bè xúi lắm chị lấy hết can đảm đi biển cho biết với người ta, mà biết cái gì, chỉ thấy biển mênh mông, giá cái túi tiền của chị cũng bao la như thế chị không phải lo âu. Có người bảo biển là thơ, là nguồn cảm hứng, là bạn tâm tình, chị có thấy gì đâu ngoài sóng vỗ chập chùng khiến lòng chị chao đảo như những lần có tin "cần được giúp đỡ khẩn cấp" từ bên nhà gọi sang.

Chị tính non tính già với mớ tiền kiếm được, hốt hụi chót, cộng thêm khoản trợ cấp hai đứa con, chị có một khoảng "dự phòng" đáng kể, khoản này không dành cho gia đình chị, mà ưu tiên phòng khi bên nhà anh em "gặp nạn" nhưng chị là người "lãnh đạm". Bên này chị đi làm có bảo hiểm y tế, có chuyện bất trắc dựa vào tiêu chuẩn "low income" mà hưởng, bên nhà người ta không đi làm, làm gì có bảo hiểm nên chị phải lo trước.

Đôi khi thấy bạn bè, giúp nhà thờ, cúng dường, đóng góp vào những tổ chức từ thiện, chị cũng ngại, ăn cơm xứ Mỹ đến mòn răng, hưởng sái phúc lợi xã hội cũng nhiều mà chưa dám bỏ ra vài đồng dư thừa đóng góp.

Nhớ lời cha xứ nói với chị bữa trước, nếu anh em bên nhà còn khó khăn thì con cứ giúp họ, Chúa làm sao trách người tốt lành như con. Giời ạ, anh em chị còn khó khăn vì chưa quen đi làm để kiếm sống chứ đâu phải họ lao lực cực nhọc mà không đủ ăn, họ thuộc "giai cấp bóc lột" cái đũa "lao động" đến vô sản như chị đấy. Các con của chị lác đàu ngao ngán chứng kiến cảnh vợ chồng chị cắn đấm nhau vì những "con bão tình tiền" từ bên kia đại dương thổi qua. Tưởng mất job, đói ăn, nợ đòi nên gia đình chị điêu đứng, ai dè điệp khúc "tình là tiền" của anh em của chị lại có ảnh hưởng chết người đến hòa bình nhà chị đến thế.

Một hôm xem thiên phóng sự về những thuyền nhân ngày xưa đói rét, đau ốm, khi được đưa sang Mỹ, người bản xứ, những người xa lạ, đã tiếp đón và sẵn sàng chia cơm sẻ áo với chúng ta, chính quyền tạo cơ hội để giúp chúng ta hội nhập, đến hôm nay cộng đồng dân ta đã lớn mạnh về mọi phương diện.

Con bão Katrina quét qua xóm nghèo, nhà tróc nóc, người trắng tay, cuộc sống bấp bênh trên con sông chợt đến trong thành phố, hao hao xóm nhà sàn bên cầu Trương Minh Giảng ngày xưa... xứ Mỹ cũng có người nghèo chứ đâu riêng gì VN. Người ta nghèo vì không có việc làm, vì thu nhập ít... còn anh em của chị nghèo vì không ai chịu đi làm, nhà có sẵn, vài trăm dollars chi phí mỗi tháng đủ sống, đi du lịch tính thêm, tội khổ gì phải đi làm.

Bỗng chị cảm thấy hổ thẹn, nước Mỹ cư mang gia đình chị mấy chục năm nay chị chưa đền đáp ngày nào, lẽ nào chị quên câu châm ngôn của ông cha ta, "ăn trái nhớ kẻ trồng

cây". Đành rằng chị có đóng thuế, nhưng tiền đó cũng đưa vào quỹ phúc lợi xã hội, các con của chị cũng đang thừa hưởng chứ có vào túi riêng ai đâu. Chị đã quên rồi sao, những lớp ESL, accounting sơ cấp, chị ghi tên học để lãnh tiền, sau khi thất nghiệp, có xứ nào hào hiệp tạo cơ hội cho mình học hỏi, còn cho thêm "tiền dẫn bóp", chị đã giúp ích gì cho xã hội, cho cộng đồng?

Đêm nay chị suy tư khó ngủ, chị ngồi lên, bật chiếc đèn ngủ, ghi vào sổ tay, khoản tiền sẽ chi cho những cơ quan từ thiện mà chị đã lãng quên từ bao nhiêu năm qua. Cái "trật tự ngược" việt kiều nuôi "việt lười" hình như đang làm chị bâng khuâng, chị làm sao giáo dục được các con nếu chúng thấy hai thế hệ bên nhà chỉ ngồi hưởng thụ, làm việc kiếm tiền là một khái niệm xa vời không có trong cuộc sống của họ.

Cái khó là phải nói làm sao để anh em bên nớ hiểu, xứ Mỹ giàu sang cũng do đôi tay lao động của con người vun đắp, bên ni đâu có khoản "trợ cấp vô có" vì tình gia đình, dù muộn cũng đến lúc để họ phải sống với sức lao động của họ. Vì khi thế hệ "chạy giặc" của chị qua đời, họ sẽ trắng tay, chị không thể dạy các con của chị cố tìm nhiều tiền để gửi về VN nuôi bác, nuôi cô, và anh em họ hàng bên đó, lỡ chúng nó hỏi, thế người bên đó bị cái gì mà không làm việc được, câu hỏi "sốc óc" đầy ẩn số chắc chắn sẽ làm chị trần trở không tìm nổi câu trả lời.

Tạ ơn Thượng đế trong đêm tăm tối đã dẫn đưa chị về đường ngay nẻo chính để chị không còn hồ thẹn với chính mình, muộn vẫn hơn không, gần sáu mươi tuổi, chị mới nhận ra chân lý.

Tạ ơn nước Mỹ đã cho chị cơ hội kiếm tiền bao nhiêu năm nay, đủ cơm ăn áo mặc, nhà cửa đàng hoàng, êm ấm với chồng con, chị chưa bao giờ mở lòng chia sẻ với những tai ương xảy ra chung quanh mình.

Nhưng mùa Tạ Ôn năm nay giúp chị nhận ra trên đời này không chỉ có gia đình bé nhỏ của chị, đại gia đình anh em của chị bên VN, mà còn cả nhân gian sống bên cạnh chị nữa.

Chị như lạc từ một hoang đảo trở về, phở xá đây áp tình người, ân tình với xứ Mỹ chan chứa đã bảo bọc cộng đồng tỵ nạn chúng ta hơn ba mươi năm nay, trong đó có gia đình chị. Chung quanh chị người ta chung tay góp công góp của chia sẻ với đồng loại, chị còn ngại gì mà chưa nhập cuộc.

Chả biết xung tội làm sao với cha xứ, bảo con chưa yêu xứ Mỹ, cha sẽ nói, tội đó không có trong 10 ĐIỀU RĂN của đạo công giáo, nói gì để cha hiểu chị thực sự sám hối, từ bỏ cái rờ mọt "đục nước béo cò" bên nớ để hòa nhập vào cuộc sống chung bên ni. Từ đây đến cuối đời, chị có khối cơ hội để chuộc lỗi, việc đầu tiên chị có thể làm ngay từ bây giờ, gom tiền tu sửa nhà thờ, giúp đỡ viện mồ côi, nạn nhân bị thiên tai, hoặc mua vé đi

xem ca nhạc ủng hộ các hội đoàn thiện nguyện, trước mua vui sau làm nghĩa, vui chơi với đời còn được tiếng thơm sao chị không nghĩ ra nhỉ.

Goodbye Sài Gòn, welcome to the USA, sau bao nhiêu năm định cư và lãnh nhận phúc lợi xã hội, lần đầu tiên chị bước vào xứ Mỹ với hành trang mới cầu.

Người Mỹ gốc Việt, chị sẽ cố quên "cái gốc Sài Gòn níu kéo" để cắm sào trên đất Mỹ, bắt đầu chia sẻ buồn vui với mọi người và đón nhận một mùa Thanksgiving thật ý nghĩa.

Đoàn Thị

Nguồn: Internet E-mail by Mimi, [GXCTTĐVN, Arlington, VA](#) chuyển.

*Đăng ngày Thứ Năm, November 17th, 2011
Ban Kỹ Thuật Khoá 10A-72/SQTĐ/ĐĐ, ĐĐ11/TĐ1ND, QL-VNCH*